

KUINKA TOV. PLEHANOV POHTII SOSIALIDEMOKRATIAN TAKTIIKKAA?

„Kurjerin” kahdessa viimeksi ilmestyneessä numerossa on julkaistu тов. Plehanovin ensimmäinen kirje „taktiikasta ja tahdittomuudesta”. Liberaalis-porvarillinen lehdistö on jo aivan oikein pannut merkille, että toveri Plehanov menee paljon pitemmälle oikealle kuin „Kurjer” lehti. Koko tuo lehdistö kiittää тов. Plehanovia kiittämästä päästyään ja asettaa hänet koko muun sosialidemokratian vastakohtaksi.

Tarkastelkaamme harkitummin näitä тов. Plehanovin mietteitä.

Tov. Plehanov polemisoi poltavalalaista sosialidemokraattista „Kolokol” lehteä ¹³³ vastaan. Hän esittää siitä tällaisia sitaatteja:

„Yksistään sosialidemokraattisen ohjelman hyväksyminen”, kirjoitti „Kolokol”, „ei vielä tee erillistä henkilöä eikä edes kokonaista ryhmääkään sosialidemokraattiseksi. Sitä varten on välttämättä hyväksyttävä kokonaan myöskin sosialidemokraattisen taktiikan perusteet.

Sosialidemokratiaa luonnehtivana erikoispiirteenä, joka erottaa sen muiden puolueiden joukosta, on sen ohjelman lisäksi myöskin sen sovitamaton luokkakantainen asenne suhteessa kaikkiin muihin, porvarillisiin puolueisiin”.

Tov. Plehanov „heristelee” sängen kiukkuisesti näille siteratuille kohdille. Ensinnäkin hän vaatii, että „asenne” („позиция”) sanan asemesta on pantava sana „oppositio” („оппозиция”). Meistä tuntuu, ettei tämä korjaus paranna lainkaan, vaan pikemminkin se jopa huonontaa tekijän esitystä. Toiseksi, тов. Plehanov ryhtyy suorittamaan

oikolukijan tehtäviä. Tekstissä ei ole pilkkua „muihin” sanan jäljessä. Tavallisesti oikolukijat, jotka eivät luule suuria itsestään, korjaavat tällaiset virheet ilman muuta. Suurentelevat oikolukijat kirjoittavat siitä miltei puoli palstaa alakertaa!

Mutta asiaan. Mitä tov. Plehanov itse asiassa esittää vastaväitteeksi? Hän sanoo: „tekijä kuvaa kaikki muut * porvarilliset puolueet yhdeksi kauttaaltaan taantumukselliseksi massaksi”.

Se *ei ole totta*. Siteeratuissa sanoissa ei ole häivääkään tuollaisesta kuvauksesta. Ja edelleen tekijän sanoissa, jotka Plehanov itsekään esittää, *tehdään suoranainen ero* kahden lajin porvarillisten puolueiden välillä: 1) „kadettilaiset oppositiopuolueet” ja 2) „oikeistolaiset”. Tov. Plehanovin yritys sälyttää tekijän kontolle ajatus „yhdestä kauttaaltaan taantumuksellisesta massasta” ei ole ainoastaan epäoikeudenmukainen, vaan suorastaan sopimaton sosialistille, joka haluaa väitellä asiallisesti.

„Eriolaiset porvarilliset puolueet on väritetty eri värisiksi”, sanoo tov. Plehanov. Olemme jo osoittaneet, että tämä oikea ajatus ei ole lainkaan vieras „Kolokolissa” julkaistun kirjoituksen kirjoittajalle, joka tekee eron kadettilaisen oppositiivärin ja oikeistolaisen „värin” välillä. Kirjoittaja ei siis ole rikkonut sosialidemokraattisen taktiikan „perusteita” vastaan, vaikka saivarteleva, mutta taitamaton arvostelija niin luuleekin. Mutta *Venäjän* sosialidemokratian vallankumousajan-taktiikan määrittelemiseksi *ei riitä se*, että tehdään ero näiden porvarillisten puolueiden kahden eri „värin” välillä. „Kolokolin” ajatuksessa tahi esityksessä on tässä todellakin aukko, mutta sitä aukkoa ei toveri Plehanov huomannut. Hän keksi olemattomia aukkoja, mutta ei huomannut todellista aukkoa.

Jos tov. Plehanov olisi halunnut väitellä bolshevikien kanssa ** asiallisesti eikä tuottaakseen iloa ja riemua kadettilaisille sanomalehdille, niin hän ei olisi voinut olla vaiti siitä, että juuri bolshevikit ovat jo aikoja sitten

* Tov. Plehanov *myös* unohtaa panna tähän pilkun tai jättää pois sanan „muut”, t. s. hän *toistaa itse* saman oikeinkirjoitusvirheen, josta hän niin ylen tärkeänä teki toverille muistutuksen!

** Me emme tunne „Kolokolissa” julkaistun kirjoituksen kirjoittajaa, emmekä yleensä tämän sosialidemokraattisen sanomalehden toimitusta ja suuntausta. Tarkoitamme tässä plehanovilaisen „arvostelun” yleistä ajatusta, emmekä erikoisesti hänen polemiikkiaan „Kolokol” lehteä vastaan.

vaatineet, että on tehtävä ero ainakin *kolmea* pää-„väriä” olevien porvarillisten puolueiden välillä. Siinä juuri piilee-kin eräs perusero *kahden taktiikan* välillä, ja turhia ovat tov. Plehanovin toiveet hämätä tämä poliittisten taktiikkain välinen ero huokailemalla poroporvarillisen pieneläjän tapaan „tahdittomuudesta”.

Vuosi sitten ilmestyi ulkomailla bolshevistinen kirjanen „Kaksi taktiikkaa”*, josta otettiin sitten uusintapainos Venäjällä. Tässä kirjasessa todistettiin, että koko menshevismän perusvirhe on siinä, ettei se ymmärrä, mitkä porvariston ainekset nimenomaan voivat yhdessä proletariaatin kanssa viedä loppuun porvarillis-demokraattisen vallankumouksen Venäjällä. Menshevikit erehtyvät yhtämittä ja yhä vieläkin luulemaan, että itsensä „porvariston” (yleensä porvariston, tekemättä eroa sen eri „värien” välillä!) on suoritettava porvarillinen vallankumous, kun taas proletariaatin on autettava sitä. Sen tähden menshevikit (ja Plehanov siinä luvussa) eivät koskaan pystyneet vähänkään marxilaisesti määrittelemään, mitä „nykyisen vallankumouksen ratkaiseva voitto” tulee oikeastaan olemaan luokkien poliittisen uudestiryhmitymyksen kannalta, vaikka he olivat valmiit juttelemaan ratkaisevasta voitosta, jopa päätöslauselmissakin. Bolshevikkien väite, että ratkaiseva voitto voi olla vain proletariaatin ja talonpoikaiston diktaatturia, ei heitä miellyttänyt, mutta he eivät kyenneet kumoamaan eivätkä oikaisemaan tai muuttamaan sitä.

Bolshevikit ovat väittäneet ja väittävät, että juuri porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella proletariaatin varmana ja luotettavana liittolaisena (aina tämän vallankumouksen voittoon saakka) voi olla vain talonpoikaisto. Talonpoikaistokin on „porvarillista demokratiaa”, mutta kokonaan toista „väriä” kuin kadetit tai lokakuulaiset. *Historia on asettanut tälle* porvarilliselle demokratialle, riippumatta siitä, mitä se haluaa, päämäärät, jotka Venäjän „vanhaan järjestelmään” nähden ovat todella vallankumouksellisia. *Tämän* porvarillisen demokratian on pakko taistella itse tilanherravallan *perusteita* sekä siihen liittyvää vanhaa valtiovaltaa vastaan. Objektiiviset olot eivät „pakoita” tätä porvarillista demokratiaa pyrkimään kaikkiin voimin vanhan vallan säilyttämiseen, vallankumouksen

* Ks. Teokset, 9. osa, ss. 1—125. *Toim.*

päätökseen viemiseen tekemällä *sopimuksen* vanhan vallan kanssa. Siksi *tämä* porvarillinen demokratia onkin tendensseiltään — jotka johtuvat siitä, mitä sen *on pakko* tehdä — *vallankumouksellista demokratiaa*. Ja porvarillisdemokraattisen vallankumouksen ajaksi bolshevikit määrittelivät sosialistisen proletariaatin taktiikan seuraavalla tavalla: proletariaatin pitää viedä mukanaan talonpoikaisto, silti sulautumatta yhteen sen kanssa, viedä se vanhaa valtaa ja vanhaa järjestelmää vastaan, ja samalla tehdä tehottomaksi kansan vapauden ja vanhan vallan välillä horjuvan liberaalisen porvariston epävakaisuus ja hataruus.

Juuri näitä Venäjän sosialidemokraattisen proletariaatin nykykauden taktiikan perusteita eivät menshevikit ole ymmärtäneet. Eikä niitä ole ymmärtänyt tov. Plehanovkaan. Juuri tätä, meidän taktiikkaamme koskevaa *konkreettista* kysymystä hän koettaakin kiertää, hämätä ja verhota järkeilyillään harhaosumista, painovirheistä, sopimattomasti valituilla sitaateillaan j.n.e.

Päätelkää itse. „Kurjerin” 5. numerossa Plehanov menee niin pitkälle, että panee bolshevikkien omaksi ajatuksen: „proletariaatti ei voi kulkea porvariston rinnalla... se olisi opportunistia”.

Me emme vielä ole vainajia, tov. Plehanov! Ken juttelee meistä perättömiä, aivan kuin vainajista, hän siten vain häpäisee itsensä. Jokainen, ken edes hituisenkaan tuntee „Vperjodia”, „Proletaria”, „Kahta taktiikkaa”, „Kadettien voittoa” ja muita bolshevikkien kirjasia, näkee heti, että Plehanov puhuu perättömiä.

Bolshevikit ovat jo puolitoista vuotta toistaneet, että menshevikkien virhe on siinä, etteivät he osaa erottaa vallankumouksellista porvarillista demokratiaa koko siitä porvarillisesta demokratiasta, joka juuri nyt kadottaa nopeasti vallankumouksellisuuttaan. Bolshevikit ovat jo puolitoista vuotta toistaneet, että naurettavassa pelossaan „lähentyä” eserriä menshevikit *lähentyvät* liiaksi kadetteja, eivätkä anna kyllin suurta arvoa *väriltään vallankumoukselliselle* porvarilliselle demokratialle. Bolshevikit toistavat toistamasta päästyään, että menshevikkien *opportunisti* on siinä, kun he liberalismien tilapäisten menestysten takia unohtavat demokratian ja siis myöskin *sosialismin* perimmäiset edut, sillä sosialismin reaaliset menestykset porvarillisen vallankumouksen kaudella eivät ole mahdollisia

ilman demokratian menestystä,—kun he kumartelevat sokeasti zemstvomiesten tai kadettien näennäisille suurvoittoille.

Juuri siinä on teidän *opportunistinne*, toveri Plehanov! Marx opetti meitä, huudahtaa Plehanov, „ettei pidä kysyä sitä, mitä porvarit *tahtovat*, vaan sitä, mihin he *ovat pakoitettuja*”.

Juuri niin, toveri Plehanov. Juuri nämä Marxin opetukset te unohdatte vedotessanne Marxiin yhtä turhaan kuin Bernsteinkin, joka kaivoi maata marxilaisuuden alta. Te unohdatte, että *kadettien* „on pakko” tehdä *sopimus* vanhan vallan kanssa, mutta *vallankumouksellisen demokratian eli talonpoikaisdemokratian* „on pakko” käydä päättäväistä taistelua sitä vastaan, tahi ainakin, että kadetit pystyvät vain hieromaan kauppoja, mutta talonpojat pystyvät myös vakavaan taisteluun. Puhumalla *yleisiä* fraaseja siitä, mihin „porvarit” ovat *yleensä* pakoitettuja, tov. Plehanov *hämää* sen konkreettisen kysymyksen, mihin kadettien *väriset* „porvarit” ovat pakoitettuja ja mihin ovat pakoitettuja ne porvarit, jotka ovat *väriltään* vallankumouksellista demokratiaa.

Niinpä siis päätelkää, kuka *todellisuudessa* ei kykene erottamaan toisistaan *Venäjän* porvariston eri värejä meidän aikanamme? Kuka kestittää työläisiä skolastiikalla, pedanttisuudella ja „totuuden muumiolla” sen sijaan, että osoittaisi oleelliset, juuri tänä ajankohtana oleelliset, erilaisuudet porvarillisen demokratian sisällä?

Lukijain, jotka tuntevat vakavaa mielenkiintoa tähän kysymykseen, ei pidä ratkaista sitä satunnaisten vaikutelmien nojalla, vaan tutkimalla vakavasti sosialidemokratista kirjallisuutta ja edustajakokousten päätöksiä. Ottakaa edustajakokouksen päätöslauselma, joka koskee Valtakunnanduunaa, ja verratkaa sitä bolshevikkien päätöslauselmaehdotukseen *. Te näette, että juuri edustajakokouksen (menshevistisessä) päätöslauselmassa *ei osata* tehdä selvää jakoa talonpoikaisen ja kadettilaisen demokratian välillä. Bolshevikkien päätöslauselma sitävastoin tähdentää juuri tätä eroa. Edustajakokouksen päätöslauselma rajoittuu siihen, että se neuvoo paljastamaan *kaikkien* porvarillisten puolueiden epäjohdonmukaisuuden, mutta meidän päätös-

* Ks. tätä osaa, ss. 287—288. *Toim.*

lauselmamme puhuu kadettien häilyväisyydestä ja välttämättömyydestä liittää yhteen talonpoikaisdemokratia ja asettaa se kadettien vastakohtaksi. Edustajakokouksen päätöslauselma ei tässä suhteessa kelpaa mihinkään, sillä *kaikkien* maiden sosialistien on *kaikkina* aikoina paljastettava *kaikki* porvarilliset puolueet; ken rajoittuu tähän, hän toistaa koululaisten tapaan ulkoa opittuja marxilaisuuden sanoja, mutta ei osaa sulattaa niitä eikä soveltaa niitä Venäjään. Kun nimenomaan porvarillisen vallankumouksen kaudella sanotaan: „paljastakaa kaikki porvarilliset puolueet”, niin se merkitsee, ettei sanota mitään, vaan vieläpä puhutaan valhetta, sillä vakavasti ja asiallisesti voidaan paljastaa vain sikäli, mikäli *määrätyt* porvarilliset puolueet astuvat *historian* näyttämön etualalle. Meidän päätöslauselmamme päinvastoin erottaakin juuri ne „värit”, jotka *nyt* näyttelevät poliittista osaa. Ja sen takia Valtakunnanduuman ensi askelet vahvistivat oikeaksi *juuri meidän* päätöslauselmamme, osoittaen kaikille aivan ilmeisesti kadettien häilyväisyyden ja „trudovikkien” vallankumouksellisemman olemuksen.

Toinen esimerkki. Kysymys suhtautumisesta porvarillisiin puolueisiin. Miten menshevikit sen ratkaisivat ennen edustajakokousta? Yleisillä fraaseilla: katso heidän päätöslauselmaehdotustaan. Entä bolshevikit? Tekemällä eron porvarillisen opposition *kolmen* eri lajin välillä: lokakuulaiset, kadetit ja vallankumoukselliset demokraatit (ks. bolshevistista päätöslauselmaehdotusta)*. Miten edustajakokous ratkaisi tämän kysymyksen? Menshevikit *eivät rohjenneet* esittää omaa päätöslauselmaansa ja *vahvistivat Amsterdamin päätöslauselman!* Porvarillisen vallankumouksen kauden venäläiset sosialidemokraatit eivät osaa sanoa Venäjän erivärisestä porvaristosta mitään muuta kuin toistaa sitä samaa, mitä kaikkien maiden eurooppalaiset puhuvat nyt, sadan vuoden kuluttua porvarillisesta vallankumouksesta!!

Eiköhän ole selvää, että kunnioitettu Plehanov vierittää omat syntinsä toisen kontolle?

Ottakaa tov. Plehanovin järkeilyt „todellisesta sosialismista” 40-luvun Saksassa. Mikä on tämän „todellisen sosialismin” olemus? Toisaalta se, ettei se käsittänyt luokkataistelua eikä poliittisen vapauden merkitystä. Edelleen

* Ks. tätä osaa, ss. 149—151. *Toim.*

se, ettei se osannut erottaa sitä, mikä merkitys porvariston eri kerroksilla on nykyisessä poliittisessa taistelussa. Eikö olekin naurettavaa, että tov. Plehanov yrittää moittia *meitä* siitä, vaikka juuri hän menshevikkien etunenässä *hämää* syvällisintä, nykyisen ajankohdan olojen kannalta syvällisintä, eroa, joka on olemassa kadettilais-oppositio-mielisen ja vallankumouksellis-demokraattisen porvariston välillä?

. Yleensä tuo bolshevikkien moittiminen läheisyydestä „todellisiin sosialisteihin” ei ansaitse muuta kuin naurua. Ajatelkaa toki: kaikki ovat aina kuorossa syyttäneet meitä liiallisesta suorasukaisuudesta, luutuneisuudesta, kallion-lujuudesta. Ja nyt vastaväittäjäimme nimittävät meitä samaan aikaan sekä „blanquilaisiksi”, „anarkisteiksi” että „todellisiksi sosialisteiksi”. Blanquilaiset ovat salaliittolaisia (he eivät ole koskaan olleet yleislakon kannalla), he yliarvioivat vallankumouksellisen vallan merkityksen. Anarkistit kieltävät täydellisesti sekä vallankumouksellisen että kaikkinaisen muunkin vallan, asettaen blanquilaisuuden ankaraa organisaatiota vastaan täydellisen organisatorisen löyhyyden. „Todelliset sosialistit” ovat jotain rauhallisten lavrovilaisten tapaisia, puolikulttuurikkoja, ei-vallankumouksellisia, viisastelevien järkeilyjen ja abstraktisen saarnailun sankareita. Menshevikit eivät olisi voineet paremmin lyödä itseään kuin keksimällä nämä *toisensakumoavat* syytökset bolshevikkeja vastaan. Vastataksemme heidän syytöksiinsä meidän ei tarvitse muuta kuin sormella osoittaa tuohon menshevikkien sekasotkuun.

Me sitävastoin olemme aina sanoneet ja sanomme, että menshevikit ovat opportunistisiin kallistuva sosialidemokratian oikea siipi, s.o. siipi, joka on taipuvainen unohtamaan proletariaatin pysyväiset, oleelliset ja perimmäiset edut hetken etujen hyväksi, sen hyväksi, kun tuntuu mahdolliselta „mukautua” hetken mielialoihin, tilanteeseen ja suhteisiin.

Mitä toveri Plehanovin koko nykyinen taktiikka loppukädessä on? Kadettien menestysten ihailua, niiden luke-mattomien kielteisten puolien unohtamista, jotka ovat ominaisia kadettien nykyiselle käyttäytymiselle, kadettien taantumuksellisuuden — *verrattuna* porvarillisen demokra-tian vallankumoukselliseen ainekseen — hämäämistä, työ-läisten ja talonpoikien tietoisuuden pimittämistä, työläisten

ja talonpoikien, joilla on taipumusta uskoa „anomuksiin” ja leikkiparlamenttiin.

Kadetit koettavat kaikin voimin esittää itsensä yleensä porvarilliseksi demokratiaksi, salata eroavuuksiaan Työryhmästä, hämätä erimielisyyttään talonpoikaisdemokratian kanssa, saada tukea juuri porvarillisen demokratian epäluottettavalle oikeistosiivelle. Riippumatta siitä, mitä tov. Plehanov haluaa saada aikaan, hän saavuttaa vain tämän: *todellisuudessa* hän *tukee* noita kadettien taantumuksellisia pyrkimyksiä. Sen johdosta kadetit kiittävätkin häntä kiittävästä päästyään.

Tov. Plehanov sanoo: jo vuonna 1903 (VSDTP:n II edustajakokouksessa) minä väittelin puolueen silloista oikeaa siipeä (Akimov, Martynov y.m.) vastaan puolustaen jokaisen *oppositioliikkeen* tukemista itsevaltiutta vastaan. Niinhän Marxkin ajatteli vuonna 1847. Ja Plehanov haluaa uskotella lukijoille, että bolshevikit ovat unohtaneet tämän totuuden.

Toveri Plehanov erehtyy. Ne, jotka ratkaisevat konkreettista kysymystä tämän oppositiomielisen ja vallankumouksellisen porvariston *määrätyn osan* tukemisesta *nykyaikana*, eivät kiellä yleistä väittämää opposition tukemisesta. Plehanovin virhe on siinä, että hän korvaa *konkreettisen* historiallisen kysymyksen *abstraktisella* käsityksellä. Se ensiksi. Ja toiseksi, tov. Plehanovin virheenä on hänen kerrassaan *epähistoriallinen* mielipiteensä porvarillisesta demokratiasta Venäjällä. Plehanov unohtaa sen, miten tämän porvarillisen demokratian eri kerrosten asema muuttuu sitä mukaa kuin vallankumous menee eteenpäin. Mitä korkeammalle vallankumous kohoaa, sitä nopeammin irtaantuvat siitä porvariston vähimmin vallankumoukselliset kerrokset. Ken ei tätä käsitä, hän ei pysty saamaan mitään selvää porvarillisen vallankumouksen kulusta yleensä.

Pari esimerkkiä edellä sanotun selitykseksi.

Marx tuki vuonna 1847 Saksan porvariston arinta oppositiota hallitusta vastaan¹³⁴. Vuonna 1848 hän säälimättä ja armotta ruoski ja teki nuuskaa sangen radikaalisista saksalaisista kadeteista, — paljon vasemmistolaisemmista kuin meidän kadettimme, — jotka tekivät „organista työtä” Frankfurtin parlamentissa, uskotellen koko maailmalle, että tällä orgaanisella työllä on suurin agitatorinen merkitys, ja käsittämättä reaalista vallasta käytävän taistelun

kiertämättömyyttä¹³⁵. Muuttiko Marx kantaansa? siirtyikö hän toiselle katsantokannalle? lankesiko hän blanquillaisuuteen (kuten bernsteiniläiset ja saksalaiset liberaaliset professorit luulevat)? Ei lainkaan. *Vallankumous meni eteenpäin*. Siitä jäivät jälkeen vuoden 1847 saksalaiset „shipovilaiset” kuin myöskin vuoden 1848 saksalaiset „kadetit”. Edistyksellisen luokan etujen uskollisena varti-jana Marx ruoski ankarasti jälkeenjäämisestä ja juuri niitä, jotka olivat vaikutusvaltaisimpia jälkeenjääneiden keskuudessa.

Vedotessaan Marxiin Plehanov vääristelee Marxia.

Toinen esimerkki.

Vuonna 1903 ja jopa aikaisemminkin: vuosina 1901—1902 vanha „Iskra” tuki „shipovilaisia”, s.o. silloisia arkailevia liberaalisia zemstvomiehiä, jotka yhdessä hra Struven kanssa esittivät tunnuksen „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo”. Vallankumous meni eteenpäin,— ja sosialidemokraatit siirtyivät niin sanoaksemme porvariston oppositiomielisistä huippukerroksista sen alimpiin vallankumouksellisiin kerroksiin. He „vainosivat” shipovilaisia epäselvän perustuslakivaatimuksen johdosta; — perustuslaillisia — yleisen j.n.e. äänioikeuden hyljeksimisen johdosta; — niitä, jotka tunnustivat tämän äänioikeuden, sen johdosta, etteivät he tunnustaneet vallankumousta j.n.e., vainosivat sitä mukaa kuin koko demokraattinen liike kehittyi, laajeni ja syveni. Luopuivatko vallankumoukselliset sosialidemokraatit kannastaan, kun he, lakaten tukemasta vuosien 1901—1902 kaudella oppositiossa olleita „shipovilaisia”, alkoivat tukea vallankumouksellisia talonpoikia vuosina 1905—1906? Eivät lainkaan. He pysyivät uskollisina itselleen.

Kannastaan on luopunut tov. Plehanov, joka ei kadettien hetkellisen menestyksen takaa huomannut niitä suurempia demokraattisia tehtäviä, joita elämä jo nostaa esiin.

Menkäämme edelleen. Tässä erittäin havainnollinen esimerkki Plehanovin äärimmäisen epäkriittillisestä suhtautumisesta kadettidumaan.

Tov. Plehanov esittää seuraavan sitaatin „Kolokol” lehdestä:

„Soveltaessamme näitä yleisiä teesejä työväen parlamenttiryhmään voimme sanoa, että tuo ryhmä tulee ilmentämään Venäjän proletariaatin taisteluhenkisimmän ja tietoisimman osan todellisia pyrkimyksiä vain

sikäli, toisin sanoen, sitä tullaan sanomaan sosialidemokraattiseksi vain sikäli, mikäli se toimiessaan Duumassa tulee ajamaan sosialidemokratian taktillisia periaatteita.

Ei ole vajottava Duuman yleiseen kadettilaisen opposition suohon eikä laahusteittava Duuman kadettilaisen enemmistön perässä, vaan on asetuttava tätä enemmistöä vastaan ja paljastettava sen pyrkimysten rajoittuneisuus, sen taipumus sovintoon „oikeisto”-puolueiden ja hallituksen kanssa — siinä ainoa proletariaatin edustajien arvolle sopiva ja samalla todella sosialidemokraattinen taktiikka, jota meidän on sitkeästi suositeltava Valtakunnanduuman työläisedustajille. Sen sijaan mikä muu taktiikka tahansa, koska se hämää proletariaatin luokkatietoisuutta, proletariaatin, jonka edustajina Duumassa tämän ryhmän jäsenet itseään pitävät, tulee tekemään heistä porvarillisten puolueiden hännystelijöitä ja aseita, jotka on tähdäetty proletariaatin itsenäisiä tehtäviä vastaan Venäjän vallankumouksen yleisessä kulussa”.

Plehanov sanoo tämän johdosta:

„Jos poltavalaisen toverimme pitäisi soveltaa yleisiä väittämiään Ranskan sosialistiseen puolueeseen, niin hänen ei tarvitsisi tehdä kirjoituksensa loppuriveihin kovinkaan vakavia korjauksia. Hän voisi rajoittua vaihtamaan sanat „kadelit, kadettilainen” sanoihin „radikaalit, radikaalinen”; sanan „Duuma” sanaan „Edustajakamari”; ja vihdoin vaihtamaan sanat „Venäjän vallankumouksen” sanoihin „yhteiskunnallis-historiallisen liikkeen”. Se sopii hämmästyttävän hyvin”.

Kehoitamme lukijaa lukemaan „Kolokolista” otetun sitaatin ja Plehanovin huomautuksen vielä kerran. Tämä huomautus tuo meille harvinaisen selvästi ilmi erään alkusyyn, joka on aiheuttanut Plehanovin kääntymisen Bernsteinin kannalle.

Ajatelkaas: „Kolokol” *voisi* kirjoituksensa loppuriveissä *rajoittua* vaihtamaan sanan „kadelit” sanoihin: „radikaalit” ja sanan „Duuma” sanaan: „Edustajakamari”.

Tällä järkeilyllään tov. Plehanov löi lopullisesti itsensä. Hän osoitti havainnollisesti, ettei hän lainkaan ymmärrä, mitä ovat perustuslailliset illuusiot, ja siitä johtuen hän ei myöskään ymmärrä lainkaan Venäjän porvarillisen vallankumouksen nykyistä ajankohtaa.

Venäläisten kadettien ja Venäjän Duuman sekä toisaalta ranskalaisten radikaalien ja Ranskan Edustajakamarin välillä, niiden molempien keskinäissuhteiden välillä on olemassa *perinpohjainen* ero, joka jäi Plehanovilta huomaamatta. Plehanov ei huomannut „Kolokolin” kirjoituksessa *pikkuista sanaa*, pientä, mutta erittäin luonnehtivaa ja merkityksellistä sanaa. Tuo sana on „*sopimus hallituksen kanssa*”.

Ajatelkaahan, toveri Plehanov: voidaanko Ranskassa puhua Edustajakamarin ja hallituksen välisestä „sopimuksesta”? Ei, ei voida. Minkä takia? Sen takia, että siellä hallitus on kaikessa, mikä on oleellisinta, Edustajakamarin alainen. Edustajakamarin enemmistö itse onkin reaalin *hallitus*, ja se nimittää ministereiksi mieleisiään henkilöitä. Saatuaan enemmistön Edustajakamarissa radikaalit *tulevat siten* hallitukseksi. Tämän kauden aikaiset parlamenttisuhteet vastaavat enemmän tai vähemmän myöskin kansan sisäisiä reaalisia voimasuhteita ja valtiiovallan suhdetta kansaan. Kirjoitettu perustuslaki ei tämän kauden aikana oleellisesti eroa reaalisesta, todellisesta perustuslaista ja voimasuhteista.

Venäjällä voidaan *ja pitääkin* puhua Duuman enemmistön ja hallituksen välisestä sopimuksesta. Minkä takia? Sen takia, että reaalin valta ei kuulu meillä ei lain eikä todellisen asiointilan kannalta *lainkaan Duumalle*, vaan vanhalle itsevaltiudelliselle hallitukselle. Duma ei ole Edustajakamarin kaltainen valtiiovallan elin, vaan ainoastaan elin, jonka kautta osa kansasta tuo julki pyyntöjään, anomuksiaan ja esittää vaatimuksiaan vanhalle vallalle. Siksi Duuman enemmistö voi „mennä sopimukseen” hallituksen kanssa,— Ranskaan nähden se olisi järjettömyyttä. Parlamenttisuhteet eivät vastaa laisinkaan maan sisäisiä reaalisia voimasuhteita eivätkä valtiiovallan suhdetta kansaan.

Ranskassa käydään todellista luokkataistelua juuri niiden voimien kesken, jotka ovat edustettuina Edustajakamarissa, ja vieläpä näiden voimien edustuskin vastaa enemmän tai vähemmän niiden suhteellista „merkitystä taistelussa” kyseisenä aikana.

Venäjällä *ei* tosi taistelua käydä *lainkaan niiden voimien kesken*, jotka ovat edustettuina Duumassa, ja näiden voimien edustus Duumassa juuri tänä aikana eroaa erittäin jyrkästi ja perinpohjin niiden suhteellisesta „merkityksestä taistelussa”. Venäjän reaalin hallitus ei ole juuri lainkaan edustettuna Duumassa, sillä on toiset „laitokset”, proletariaatti ei myöskään ole juuri lainkaan edustettuna ja talonpoikaistolla on siellä suhteettoman heikko edustus.

Tov. Plehanovin yritys verrata Venäjää Ranskaan osoittaa hänen olevan kokonaan perustuslaillisten illuusioiden vallassa. Hän pitää sanaa (parlamentti, edustaja-

kamari) asian olemuksena, kylttiä sisältönä. Sen tähden häneltä jäävät kokonaan huomaamatta ajankohdan kaikki tärkeimmät erikoisuudet Venäjällä, kun on kehkeytymässä taistelu Duumassa heikoimmin edustettuna olevan „kansan” ja vanhan vallan välillä, kun „sovittelijain”, ylliloikkarien osuus siinä taistelussa on muodostumassa erikoisen huomattavaksi ja erikoisen vaaralliseksi.

Samoin kuin Bernstein vuonna 1899 tuotti ääretöntä vahinkoa Saksan proletariaatille, pitäessään pikkuporvarillisia intelligentti-„sovittelijoita” (sosiaaliliberaaleja, jotka hieroivat sovintoa proletariaatin ja porvariston välillä) sinä porvaristona, jolla oli reaalin valta käsissään,— samoin Plehanovkin vuonna 1906 tuottaa suunnatonta vahinkoa Venäjän proletariaatille, pitäessään puolittain taantumuksellisia porvarillisia „sovittelijoita” (kadetteja, jotka hierovat sovintoa kansan vapauden ja vanhan vallan välillä) itsenäisenä poliittisena voimana valtiossa, valtana, jota saa ja kannattaa tukea.

Bernstein kutsui tukemaan *fiktiota* kehottaessaan olemaan „tahdikkaita” sosialiliberaaleja kohtaan, tukemaan heitä ja olemaan sysäämättä heitä taantumuksen tielle. Hän viehättyi sosiaalisen rauhan *harhakuvaan* ja unohti vallasta käytävän taistelun perustehtävät.

Plehanov kutsuu tukemaan *fiktiota* kehottaessaan olemaan „tahdikkaita” kadetteja kohtaan, tukemaan heitä ja olemaan sysäämättä heitä taantumuksen tielle. Hän viehättyy parlamentarismiin *harhakuvaan* (porvarillisen eikä sosialistisen vallankumouksen kaudella) ja unohtaa *val-lasta käytävän taistelun perustehtävät*.

Sosiaaliliberaalinen, kadettilainen porvaristo kantaa käsillään sekä Bernsteiniä että Plehanovia, se ylistelee heitä taivaisiin saakka, mainostaa ja ottaa uusintapainoksia heidän kirjoituksistaan *palkaksi niistä palveluksista*, joita he porvaristolle tekevät sen taistellessa proletariaattia vastaan.

Työläiset, älkää erehtykö tämän suhteen. Sanoilla sosialidemokraattien „tahdikkauudesta” ja kadettien „tukemisesta” on reaalisessa politiikassa *oma* merkityksensä, jota eivät määrää Plehanovin hyvät aikeet, vaan *todelliset voimaisuhteet*. Plehanov itse voi luulla ja uskotella toisille, ettei hänellä ollut ajatustakaan heikentää tai tyypistää luokkien välistä sekä kansan ja vanhan vallan välistä poliittista ja

sosiaalista antagonismia. Mutta nykyisessä poliittisessä tilanteessa Plehanovin puheet *saavat juuri sen merkityksen* hänen tahdostaan riippumatta.

Bernstein ei halunnut sosiaalista rauhaa (ainakin hän uskotteli, ettei hän sitä halua), mutta porvaristo ymmärsi oikein, että juuri sitä hänen puheensa todella tarkoittivat. Niin meilläkin, Venäjällä, luokaa silmäys kadettien sanomalehdistöön. Se kehuu Plehanovia ja välittämättä hänestä tekee *omia johtopäätelmiään* hänen puheistaan. Hra Kotljarevski todisteli eilen „Duma” lehdessä (№ 22), että kaikkalainen „luokkataistelu ja luokkaviha” häiritsee kansallisen vapautuksen asiaa. Hän rinnastaa suoranaisesti „Volnan” taistelun guesdelaisten taisteluun jauresilaisia vastaan, Ferrin taisteluun Turatia vastaan, Kautskyn taisteluun Bernsteiniä vastaan; hän pelkää, „kunhan sellainen luokkavihan julistaminen, jollaista meillä Venäjällä nykyään harjoitetaan, horjuttaessaan poliittisen yhteistöiminnan kannalta niin välttämätöntä eri yhteiskunnallisten ryhmien solidaarisuutta, ei horjuttaisi perinjuurin (kuulkaa!) pohjaa jokaisen oikean kansanedustuslaitoksen toiminnalta”. „Eikö se (luokkaviha) horjuta itse perustuslaillisuuden henkeä?”

Hra Struve kiljuu tänään „Svoboda i Kultura” lehdessä (№ 7) sen johdosta, että sosialidemokraatit „jättävät vapauden *luokkavihan raivotarten* raadeltavaksi”, että he „ovat yksipuolisesti ja sairaalloisesti viehättyneet aina älylliseen tylsyyteen saakka *luokkataistelun aatteisiin*” (s. 458), että „*poliittinen rauha*” (palauttakaa mieleen se, mitä Euroopan porvarit puhuivat „sosiaalisesta rauhasta!”) „asettaa meille aivan uusia vaatimuksia” (sivu 514). Porvaristo käsittää mainiosti, että plehanovilaiset aatteet kylvävät nimenomaan valheellista „poliittisen rauhan” ajatusta ja itse asiassa heikentävät kaikkinaista luokkavihaa, kaikkinaista luokkataistelua. Toveri Plehanovin pyrstö juuttui tervaan, ja koko „lintunen” joutui, mitä tulee nykyiseen politiikkaan, hra Struven häkkiin.

„Kovat sanat eivät ole arvostelua”,— kirjoittaa tov. Plehanov.— „Arvostelu todella kehittää tietoisuutta, mutta kovat sanat päinvastoin himmentävät sitä. Ottakaamme vaikkapa sellainen kova sana kuin petos. Me huudamme niin usein porvariston petturuudesta, että sitten kun se

tosiaankin „pettää”,— s.o. tekee sovinnon byrokratian kanssa,— ja kun meidän todella pitää toivottaa sitä kaikilta katoilta, niin huutomme eivät enää teekään toivottua vaikutusta, ja meille käy samoin kuin sille pojalle, joka huusi „susi! susi!, vaikka sutta ei ollut vielä näkyvissäkään”.

Mikä mainio venäläisen bernsteiniläisyyden pienoisnäyte onkaan tämä lyhyt katkelma Plehanovin järkeilyistä!

Ensinnäkin, katsokaa, miten selvästi tuntuu, ettei tov. Plehanovilla ole maaperää jalkojensa alla. Marraskuussa 1905 hän kirjoitti „Dnevnikin” 3. numerossa: „...Meillä on viime aikana pidetty suurta ääntä *jostain* (!) porvariston petturuudesta. Mutta mitä porvaristo oikeastaan olisi voinut pettää? Ei ainakaan vallankumousta, koska se ei ole milloinkaan palvellut vallankumousaatetta”.

Näettekö: vuoden 1905 marraskuussa tov. Plehanov ei yleensä edes käsittänyt, mitä porvaristo *voisi* pettää. Nyt hän jo käsittää sen. Hän ei ainoastaan arvele, että porvaristo *voi* pettää jossakin asiassa, nyt hän on jo sitä mieltä, että se *todella* pettää. Puolessa vuodessa tov. Plehanov muuttaa kantaansa: ensin hän puhui, ettei porvaristolla yleensä ole mitään petettävää. Nyt hän puhuu, että se todellakin pettää, s.o. tekee sovinnon byrokratian kanssa.

Me olisimme sängen iloisia tästä tov. Plehanovin edistyksestä, elleivät hänen katsomuksensa olisi pysyneet muissa suhteissa yhtä häilyvinä. Petos on kova sana, sanoo hän. Tuo mielipide ei ole mikään uusi. Se on kaikkien liberaaliporvarien mielipide. Kadettilehdistön tuhansissa kirjoituksissa juurrutetaan Venäjän yleisöön sitä ajatusta, että puheet porvariston „petoksista” ovat vain „raivoavien” bolshevikkien kovia voimasanoja. Nyt on porvaristolle löytynyt tässä kysymyksessä uusi liittolainen. Toveri Plehanov on myös tullut siihen vakaumukseen, että „petos” on „kova sana”.

Niin kuin Bernsteiniä vastustaessa jouduttiin aikoinaan toistamaan ja märehtien selittämään marxilaisuuden aakkosia, niin on nyt taas toistettava samaa Plehanovia vastaan. Hän erehtyy syvästi. „Petos” ei ole „kova sana”, vaan ainoa tieteelliseltä ja poliittiselta kannalta oikea sana tulkitsemaan tosiasioita ja porvariston todellisia pyrkimyksiä. Sana „petos” tulkitsee samaa ajatusta kuin sana: „sopimus”. Plehanov ei voi itsekään olla tunnustamatta sitä, sillä hän samaistaa petoksen ja sovinnon byrokratian kanssa. Ja nyt

katsokaa, miten „raivoava” „Volna” kirjoitti tuosta käsitteestä: „sopimus”.

„Mikä on kadettien sopimusten olemuksena?” — lue me „Volnan” 13. numerosta.— „*Ei tietenkään persoonallinen petturuus. Noin vulgääri katsantokanta on marxilaisuudelle kerrassaan vieras. Sopimusten olemuksena on se ja vain se, että kadetit eivät astu eivätkä haluakaan astua pois vanhan komennon vallan säilyttämisen maaperältä, tuolta komennolta tulevien mahtikäskyjen maaperältä*” *.

Siis petoksen eli sopimusten olemuksena ei ole lainkaan persoonallinen petturuus. Petoksen eli sopimusten olemuksena on *vain* se, että „kansan”- (lue: porvariston) vapauden puolue pyrkii säilyttämään vallan vanhalle itsevaltiudelle, pyrkii *jakamaan* vallan sen ja porvariston kesken.

„Kansanvapauden” puolue pettää kansan vapautta juuri siten, että se luovuttaa melkoisen osan kansan oikeuksista ja kansan vallasta *vanhan vallan* edustajille. On suorastaan pöyristyttävää, ettei tov. Plehanov halua ymmärtää tätä yksinkertaista totuutta. Hän esittää asian siten, *ettei* porvaristo meillä *ole vielä* pettänyt, että se vasta tulevaisuudessa pettää.

Se on petoksen ja sopimusten olemuksen täydellistä ymmärtämättömyyttä.

Porvaristo ja kadetit ovat jo *tuhansia kertoja* pettäneet vapauden ja *tehneet sovinnon* byrokratian kanssa. Mitä kadettipuolueen ohjelma oikeastaan on? Onko se porvariston vissi poliittinen askel? On epäilemättä. Ja se ohjelma juuri onkin petosten ohjelma ja sopimusten ohjelma! Kadettien *jokainen* poliittinen askel vie puolelta tai toiselta läpi ja toteuttaa *juuri tätä* ohjelmaa. Trubetskoin puhe vuoden 1905 kesällä, luikerteleminen nelikantaa koskevassa kysymyksessä, drakoninen lakiehdotus painovapaudesta — kaikki nämä ovat nimenomaan niitä liberaalisen porvariston askeleita, jotka juuri toteuttavatkin sen petosten ohjelmaa.

Toveri Plehanovin mukaan asia on siis niin, että ellei porvaristo ota vielä jotain *erikoisaskelta*, niin silloin se ei olekaan tehnyt mitään petosta. Asia ei ole niin. Jos porvaristo ja nimenomaan kadetit tulevat edelleenkin tekemään sitä, mitä ne ovat tehneet tähän saakka, niin *niiden kaikkien toimintojen summa antaakin mitä täydellisimmän kuvan*

* Ks. tätä osaa, ss. 404—405. *Toim.*

petturuudesta. Nykyisen sosialidemokraattisen opportunistin olemus onkin siinä, ettei se käsitä tätä.

Jos kadettien poroporvarillinen haave toteutuu, jos Duuman ja „yleisen mielipiteen” „rauhallinen painostus” pakoittaa hallituksen tekemään vähäisiä myönnytyksiä, jos Valtakunnan-neuvosto antaa hiukan periksi — Valtakunnan-neuvoston jäsenen hra Homjakovin reseptin mukaan, Homjakovin, jonka suunnitelmista kadettilainen „Duuma” teki eilen selkoa,— jos vanha valta uudistaa ministeristön antamalla muutamia paikkoja oikeistokadeteille y.m.s., niin saamme lopulta tulokseksi *nimenomaan* kadettien „sovinnon” byrokratian kanssa. Plehanovin koko virhe on siinä, että „petoksen” tie muka on tai tulee olemaan porvaristomme „uusi” tie, vaikka itse asiassa porvariston vanhan tien jatkaminen juuri muodostaakin koko petos-„rikoksen” puhuaksemme lakikielellä.

Sitten kun porvaristo „tosiaankin” pettää, sanoo Plehanov, ei meidän huutoihimme enää uskota, koska kaikki ovat kylliksi tottuneet tuohon petos-sanaan.

Miten ääretöntä poliittista naiiviutta! Sosialidemokratian koko politiikka on sen tien *valaisemista*, joka kansanjoukkojen on kuljettava. Me nostamme korkealle marxilaisen valosoihtumme, ja jokaisen askelen, jonka eri luokat ottavat, jokaisen poliittisen ja taloudellisen tapahtuman valossa näytämme toteen sen, että elämä *vahvistaa oikeaksi* meidän oppimme. Mitä pitemmälle kapitalismi kehittyy ja poliittinen taistelu kärjistyy, sitä suurempi osa kansaa tulee vakuuttuneeksi sanoistamme ja siitä, että elämä (eli historia) *vahvistaa ne todeksi*. Nyt ovat, sanokaamme, sadat tuhannet ihmiset Venäjällä tulleet jo vakuuttuneiksi siitä, että meidän arviomme kadeteista on oikea. Kun vallankumous kehittyy nopeasti eteenpäin tahi kun sen kulussa tapahtuu jyrkkä käänne jonkin kadettien ja itsevaltiuden välisen suuren lehmäkaupan suuntaan, niin miljoonat ja jopa kymmenet miljoonatkkin vakuuttuvat siitä, että meidän arviomme on oikea.

Siksi se merkitseekin mitä suurinta tolkkuttomuutta, kun sanotaan, että meidän huutoihimme petoksesta ei tulevaisuudessa uskota, koska me nykyään toistamme niitä *liian usein*. Tov. Plehanov yrittää turhaan peitellä tätä tolkkuttomuutta sen tapaisilla järkeilyillä, joita vanhatpiiat, tyttökoulujen kaitsijadaamit y.m.s tavallisesti tarjoavat

tyttökoululaisille. „Arvostelun pitää olla perusteellista”, hän neuvoo opettavaisesti.

Tuo kuulostaa sekä uudelta että viisaalta. Teidänkin arvostelunne, tov. Plehanov, pitää samoin olla perusteellista. Mutta katsokaahan miten käy: te *ette ole osoittanut* yhtään *tosiasiallista* ja vähänkään huomattavaa esimerkkiä siitä, että kadetteihin kohdistuva arvostelumme olisi ollut perusteetonta, mutta ylimalkaisilla järkeilyillänne te olette kylvänyt lukijain mieleen runsaasti *perusteettomia* käsityksiä! Mitä merkitsee jo yksistään se, että „petos”-käsitettä sanotaan kovaksi sanaksi!

Ja jotain merkitsee myös seuraava fraasi: „Tämän vastakohtaisuuden (porvariston ja proletariaatin etujen vastakohtaisuuden) tajuaminen on meikäläisten riveissä jo saanut, voidaan sanoa, *ennakkoluulon sitkeyden*”. Minkäläisissä „meikäläisten riveissä”, tov. Plehanov? Venäjältä kotoisin olevien Geneven asukkaiden riveissäkö? Vaiko yleensä puolueemme jäsenten riveissä? Mutta eikö samalla sentään pitäisi muistaa myöskin kansanjoukkojen laajoja rivejä?

Oikein sanoi työmies „Prizyv” lehdessä ¹³⁶, että Plehanov päättelee „*kaukaa*”. Proletaarien ja puoliproletaarien joukoilla ei ole vielä aavistustakaan tästä vastakohtaisuudesta yleensä enempää kuin kadettien porvarillisuudestakaan. Ja kadettien lehdistö on juuri tätä nykyä varmaankin kymmeneen kertaa suurempi meidän sosialidemokraattista lehdistöämme. Kadettien harjoittama kansan turmelu voimistuu sekä kadettiduuman kautta että kaikenlaisten liberaalisten laitosten välityksellä. Kyllä siinä on pitänyt menettää kokonaan todellisuudentajunsa, kun on voitu kuvitella sellaista, että me muka *sivuutamme* tapahtumat ja joukkojen tarpeet paljastaessamme kadettien häilyväisyyttä ja petoksia. Päinvastoin, me *jäämme* siinä *jälkeen* sekä tapahtumien kulusta että joukkojen tarpeista! Toveri Plehanov, kirjoittaisitte mieluummin helppotajuisen ja „perusteellisen” arvostelun kadeteista: se olisi hyödyllisempää

Siirtykäämme nyt Duumaa koskeviin Plehanovin johtopäätöksiin.

„Meidän hallituksemme on jo tehnyt paljon anteeksiantamattomia virheitä”, kirjoittaa hän. „Nämä virheet ovat vieneet sen kuilun partaalle; mutta ne eivät ole vielä sysänneet sitä kuiluun. *Se suistuu pohjattomaan kuiluun, kun Duuma hajoitetaan...* Duuma herättää jopa unisimmat-

kin; se sysää eteenpäin takapajuisimmatkin; se hälventää joukkojen viimeisetkin historian perintönä saadut poliittiset illuusiot... Suurin agitatorinen merkitys tulee olemaan Duuman orgaanisella työllä”.

Silmäilkää lähemmin näitä järkeilyjä. Hallitus suistuu, kun Duuma hajoitetaan. Oletetaan niin. Mutta mistä seuraa, että se hajoitetaan, jos se kerran rajoittuu orgaaniseen työhön? Mitä on orgaaninen työ? Duuman lainalaista työtä. Duuma esittää lakiehdotuksia Valtakunnanpuolelle, tekee välikysymyksiä ministereille. Valtakunnanpuole ja ministerit vitkuttavat asiaa ja voimiensa mukaan lieventävät kaikkia syntyviä selkkauksia. Venäjän hallituksen äänenkannattaja „Russkoje Gosudarstvo” on jo aikoja sitten sanonut: olkoon Duuma oppositiomielinen, mutta älköön missään nimessä vallankumouksellinen. Toisin sanoen: tehkää orgaanista työtä, mutta ei askeltakaan pitemmälle.

Mitä järkeä olisi hajottaa Duuma orgaanisen työn takia?? *Eikä sitä hajoitetaakaan koskaan*, ellei se ota vallankumouksellista, täysin epäorgaanista askelta tai ellei Duuman ulkopuolella puhkea sellainen liike, jonka oloissa kadettiduumakin tulee haitaksi hallitukselle. Sellainen oletamus tuntuu meistä paljon todennäköisemmältä kuin pelkkä ylimalkainen „Duuma hajoitetaan”.

Hallitus ei suistu ainoastaan siinä tapauksessa, jos Duuma hajoitetaan. Se suistuu muissakin tapauksissa, sillä Duuma ei ole lainkaan liikkeen päätekijä eikä sen varmin osoitin. Se ei suistu itsestään, vaan ainoastaan... jonkun kolmannen (ei hallituksen eikä Duuman) aktiivisen toiminnan tuloksena. On selitettävä tämän toiminnan kiertämättömyyttä,—sen todennäköisiä muotoja, luonnetta ja tätä „toimintaa” harjoittamaan pystyvien voimien luokkakokoonpanoa,—sen menestymisen ehtoja ja niin edelleen, ynnä muuta sellaista — kaikkea sitä on sosialidemokraattien tehtävä. Ja juuri kadetit mitä armottomimmin sotivat tätä sosialidemokraattien toimintaa vastaan. Juuri kadettien saattaminen huonoon huutoon on eräs tämän toiminnan ehto ja tae siitä, että saadaan joukot myötätuntoisiksi tälle toiminnalle.

Ken puhuu hallituksen „suistumisesta” kuiluun ja samaan aikaan siitä, ettei nyt ole oikea aika arvostella kadetteja ja esittää heitä vastaan tähdättyjä syytöksiä petturuudesta, hän ei järkeilyssään saa asioita sopimaan toisiinsa.

„Kuiluun” suistuminen on vain kuvaannollinen sanonta, se on vallankumouksellinen *fraasi*, sanoisin minä, jos haluaisin matkia Plehanovin menetelmää. Kenen käsiin valta joutuu? Voivatko työläiset ja talonpojat sallia sen joutuvan kadeteille, jotka heti paikalla jakaisivat sen vanhan itsevaltiuden kanssa? Eikö juuri tältä näkökannalta ole erikoisen välttämätöntä *varoittaa* kansaa kadettien suhteen?

Meidän mielestämme on. Mielestämme tätä tuiki välttämätöntä joukkojen valistamistyötä kadettien suhteen häiritsee ja vahingoittaa Plehanovin opportunisti, Plehanovin, joka aivan perusteettomasti sotii kadettipuolueen todellista olemusta paljastavaa taktiikkaa vastaan.

Sanoessaan, että Duuman orgaanisella työllä on mitä suurin agitatorinen merkitys, Plehanov osoittaa itsellään olevan mitä yksipuolisimman mielipiteen asioista. Itse menshevikit oikaisevat siinä Plehanovia, niin kuin olemme jo „Volnassa” osoittaneet, ja ivaavat täydellä syyllä „Duuman” perspektiiviä „kyhätä kosolti lakeja”*. Venäjä on tähän saakka ollut maa, jossa on eniten poliisimaisia paperilakeja. Jos Duuma tulee kaiken aikaa tekemään „orgaanista” työtä, niin Venäjistä voi kohta tulla maa, jossa on eniten radikaalisia paperilakeja. Mitä suurinta pedanttisuutta on kuvitella, että näiden lakien tai lakiehdotusten agitatorinen vaikutus on suoraan verrannollinen niiden pituuteen ja lukumäärään. Näin ajatellakseen on täytynyt unohtaa Frankfurtin parlamentin tarjoama esimerkki, parlamentin, joka teki mitä perusteellisimmin „orgaanista työtään” ja kuvitteli, Plehanovin tavoin, että juuri orgaanisella työllä on suurin agitatorinen merkitys. Näin ajatellakseen täytyy olla näkemättä sitä, mitä Venäjällä jo tapahtuu; täytyy olla näkemättä merkkejä yleisön väsymisestä loputtomasti pulppuaviin kadettien tyhjämpäiväisiin puheisiin Duumassa, näkemättä sitä, minkä vaikutuksen tekevät kadettien „drakoniset” lakiehdotukset ja heidän surkeat lepertelynsä niiden johdosta itsensä puolusteluksi, täytyy olla näkemättä tätä kadettien äärettömän inhoittavaa ja poroporvarillista kauhua uuden lähestyvän hyökyaallon edessä, kiertämättömän uuden taistelun edessä, sen edessä, mitä Plehanov nimitti „kuiluun suistumiseksi”. Kadettien paljastaminen, toveri Plehanov, se juuri onkin laajojen

* Ks. tätä osaa, ss. 453—454. *Toim.*

kansanjoukkojen tietoisuuden valmistamista tuohon suistumiseen sekä siihen, että kansanjoukot ottaisivat aktiivisesti osaa tuohon suistamiseen, *syryttäisivät* kadetit „piirakan äärestä” tuon suistamisen aikana, valmistautuisivat rohkeasti ja reippaasti siihen.

Duuma herättää, Duuma hälventää viimeiset illuusiot, sanotaan meille. Oikein. Mutta „Duuma” tekee sitä vain siinä määrin, missä määrin *me* paljastamme *kadettiduuman* arkuutta ja häilyväisyyttä, vain siinä määrin, missä määrin *me* selitämme Duumaan liittyviä tosiasioita, jotka osoittavat illuusioiden luhistumista. Kadetit eivät sitä tee. Kadetit toimivat sitä vastaan. Kadetit levittävät perustuslaillisia illuusioita. Zubatovilaisuus niin ikään herätti työläisiä, niin ikään paljasti illuusioita, mutta sekin teki sitä vain siinä määrin, missä määrin *me* taistelimme zubatovilaisuuden harjoittamaa kansan turmelemista vastaan. Ja älköön kukaan yrittäkökään kumota tätä perustetta sanomalla, että Duuma ei ole zubatovilaisuutta. Vertailu ei ole samaistamista. Yrittäkööt löytää minulle kadetilainen sanomalehti tahi kadettien huomattava poliittinen esiintyminen, joissa (lehdessä tahi esiintymisessä) ei olisi kansan poliittisen tietoisuuden *turmelemisen* aineksia.

Juuri sen unohtaa tov. Plehanov, kun hän mahtavana ja tärkeänä julistaa: „Siinä onkin koko filosofian ydinajatus: hyvää on kaikki se, mikä edistää kansan poliittista kasvatusa, paha on kaikki se, mikä haittaa sitä”. Kaikki muu on ennakkoluuloja, skolastiikkaa.

Aivan niin, sosialidemokraattien jompikumpi siipi todella lankeaa toivottomasti skolastiikkaan. Mutta kumpi, oikea vai vasen? Voidaanko enää kuvitella mitään sen pedanttisempaa, elottomampaa, todella skolastisempaa kuin tämä proletariaatin taktiikan tyypistäminen vallankumouskaudella kansan poliittisen kasvattamisen tehtäväksi? Ja missä silloin on raja sosialidemokraattisen luokkataistelun ja aivan tavallisen porvarillisen kulttuurikon käymän taistelun välillä? Vallankumous on kuumimmillaan, eri luokat astuvat esille, joukot käyvät tekemään historiaa, muodostetaan eri värivivahteisia porvarillisia puolueita, kärjistyy monimutkainen poliittinen kriisi, kehkeytyy uusi taistelun aste sillä maaperällä, jonka on valmistellut tapahtumista ja kokemuksista ennenkuulumattoman rikas vuosi 1905 — ja kaikki tämä tyypistetään pelkästään kansan poliittiseksi

kasvatukseksi! Totta totisesti nerokas löytö, jonka kaitsijaneitimme on tehnyt! Totta totisesti mainio „tiirikka” kaikkia politiikan konkreettisia kysymyksiä varten, ja sitä paitsi sellainen tiirikka, jonka kuka kadetti tahansa ja jopa demokraattisten reformien puoluekin sekä Heidenkin ottavat täydellisesti vastaan, kaksin käsin tarrautuvat siihen. Aivan niin, juuri sellaisen „laajan” kriteerin me tarvitsemme, juuri sen, joka yhdistää ja solidarisoi luokkia, eikä kylvä vihaa ja eripuraisuutta. Juuri niin! bravo, Plehanov! — sanovat kaikki nämä kunnon ihmiset: — sillä sellainen „ratkaisuhan” kiertämättä hämää tai loitontaa kysymystä siitä uudesta „mielettömyyskaudesta”, siitä uudesta „vihurista”, jota porvariien sydän niin kammoksuu. Ei mitään vihureita, — ei mitään katastrofeja, toveri Plehanov, olkaa toki johdonmukaisia, — ei mitään kuiluja. Kansan poliittinen kasvatus — se on lippumme, siinä onkin koko filosofian ydinajatus.

Toveri Plehanov on tällä järkeilyllään tehnyt itsensä täysin ja kokonaan Frankfurtin parlamentissa istuneen keskitasoa olevan saksalaisen kadetin kaltaiseksi. Voi, miten paljon verrattomia puheita nämä lörpöttelijät pitivätkään kansan poliittisesta tietoisuudesta! Miten paljon oivallisia „orgaanisia” lakeja he laativatkaan siinä tarkoituksessa! Ja miten jalosti he protestoivatkaan, kun heidät laskettiin hajalle *sen jälkeen*, kun kansa oli lopullisesti kyllästynyt heihin ja he olivat menettäneet kaiken vallankumouksellisen merkityksensä.

Meille sanotaan: Venäjän vallankumous on syvempi, se kulkee nousua kohti, sitä ei pysäytetä kadettiduuman, kadettien fraasian, kadettien arkailun, kadettien drakonisten lakiehdotusten padolla. Niin, juuri niin, herrat: Venäjän vallankumous on laajempi, syvempi ja mahtavampi. Se kulkee nousua kohti. Se harppaa kadettien yli. Ja me, vallankumoukselliset sosialidemokraatit, olemme juuri tämän syvemmän liikkeen ilmentäjiä, me koetamme selittää työläisille ja talonpojille juuri tätä suurinta tehtävää, me autamme heitä voimiemme mukaan nousemaan nimenomaan kadettien patoa korkeammalle.